

Handläggare: Marie Broberg
Telefon: 508 14 050

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl. revidering av reglementen - remissvar

Förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från remissinstanserna senast den 30 augusti 2008, varför ärendet måste justeras omedelbart.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Chef avdelningen
förskola och fritid

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till stadsdelsnämnden remitterat remissen av Kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl. revidering av reglementen. Utredningen syftar till att se hur plan- och byggprocessen kan förkortas samt hur vissa ansvarsfrågor mellan nämnderna för markanvisningar, detaljplaner, bygglov, anläggning, tillståndsgivning och förvaltning inom det tekniska området kan renodlas.

Stadsledningskontoret föreslår bland annat kontorsremisser utan nämndhantering vid planremisser samt att absoluta remisstider införs. Förslag om förkortad planprocess innebär att enkelt planförfarande och normalt planförfarande utan programskede för nya detaljplaner ska tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Stadsledningskontoret föreslår också en centralisering av kompetens och ansvar för parker, naturområden, naturreservat, gatuplanteringar, koloniområden och fritidsträdgårdar till trafik- och renhållningsnämnden, samt att ansvaret för strandbad och motionsspår förs över till idrottsnämnden och att ansvaret för kommunala byggnader på park- och naturmark förs över till fastighetsnämnden

Förvaltningen ställer sig positiv till att planprojekt med enkelt planförfarande och planprojekt med normalt förfarande utan programskede tillämpas i så stor utsträckning som möjligt, om syftet är att förkorta de ofta utdragna processer som enskilda projekt kan utgöra. Det är även ett sätt att tillgodose behoven hos dem som inte har bostad och näringslivets behov av arbetskraft i staden. Förvaltningen vill dock lyfta fram att detta tillvägagångssätt inte bör ses som ett sätt att undgå synpunkter från medborgare eller sakägare, då dessa kan vara värdefulla i tidiga skeden av processen. Konsekvensen av kortare planprocesser, vilket utredaren också nämner, kan istället leda till upphävande av planer i högre instans och längre plan- och byggprocesser.

Dagens organisation med parkkompetens vid stadsdelsförvaltningarna är sårbar, eftersom det ofta finns endast en parkingenjör per stadsdel. Förvaltningen ställer sig därför positiv till att parkfrågorna centraliseras, då det kan vara ett sätt att samla den kompetens som finns i de olika stadsdelarna. Förvaltningen vill dock synliggöra att en centralisering innebär att medborgarförslag inte längre kommer att kunna besvaras av stadsdelsnämnden, då förslag som inkommer till största delen berör just förbättringsförslag av investeringar, drift och underhåll i parker och grönområden.

Förvaltningen vill dock påpeka att det saknas förutsättningar för att säkra medborgarinflytande i förslaget och vill lyfta fram att det är på stadsdelsnivå som den lokala kännedomen och helhetssynen på stadsdelens samlade behov finns.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen förskola och fritid som ansvarar för stadsmiljöfrågor.

Bakgrund

Stadsdirektören tillsatte i januari 2008 en utredningsman att utreda hur plan- och byggprocessen kan förkortas samt hur vissa ansvarsfrågor mellan nämnderna för markanvisningar, detaljplaner, bygglov, anläggning, tillståndsgivning och förvaltning inom det tekniska området kan renodlas.

Remisshanteringen vid planprocessens olika skeden och det av Plan- och bygglagen styrda program och planskede i detaljplanprocessen tar idag lång tid. Planremisser som behandlas av nämnd leder ofta till att remisstiden överstigs och i många fall tar upp till 8 – 11 veckor. Även idéfasen före markanvisning och bygglovremisser och tar tid i processen.

Planprocessens obligatoriska moment vid *normalt planförfarande* utgörs av program, förslag till detaljplan, samråd, utställning och antagande. Samrådstiden för såväl program- som planförslag uppgår vid normalt planförfarande till sex veckor, och utställningstiden pågår normalt i fyra veckor. Den genomsnittliga totala tidsåtgången för planprocessen är 19 månader. Vid *enkelt planförfarande* begränsas samrådsskyldigheten och utställningen ersätts av en kortare betänketid och program behövs inte. Genomsnittlig total tidsåtgång för planprocessen enligt enkelt förfarande är 9 månader.

Stadsledningskontoret menar att den nuvarande organisationen kring parkfrågor är tungrodd, med en omfattande administration som är ineffektiv och otydlig för allmänhet, förvaltningar, nämnder och externa parter samt leder till tolkningstvister av gränssnitt.

Flera ansvarsområden har under senare år förts över från stadsdelsnämnderna. Idag är det trafik- och renhållningsnämnden som ansvarar för bland annat markupplåtelse, torghandel, renhållning, vinterväghållning på gatumark, klottersanering och blomsterprogram på gatumark. Trafik- och renhållningsnämnden ansvarar dessutom för samordning, uppföljning och utveckling av stadsdelsnämndernas tekniska verksamhet. Kvar på stadsdelsnämnderna ligger idag det huvudsakliga ansvaret för drift och underhåll på parkmark, koloniområden och gatuplanteringar samt investeringar på parkmark.

Förslagen i korthet

Stadsledningskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden i så stor utsträckning som möjligt tillämpar *enkelt planförfarande* för nya detaljplaner, utan startpromemoria. Samrådsskyldigheten begränsas då, och utställningen ersätts av en kortare betänketid. Stadsledningskontoret föreslår också att planförfarande utan programskede bör vara huvudinriktningen vid *normalt planförfarande*. Vid mer omfattande och komplexa detaljplaner bör emellertid program upprättas. Endast vid normalt planförfarande bör startpromemoria upprättas och godkännas. Ytterligare förslag för att förkorta planprocessen innebär att en plan endast ska behandlas i stadsbyggnadsnämnden i samband med beslut om startpromemoria och antagande.

För att effektivisera i de tidiga skedena i planprocessen föreslår stadsledningskontoret att den nuvarande rutinen för förslag till markanvisningar bibehålls, där förslagen inte remitteras till stadsdelsnämnderna. Som förslag ligger även att remissinstanserna vid planremisser lämnar kontorsyttrande utan nämndhantering. Remisstiden föreslås vara 6 veckor vid normalt förfarande och 3 veckor vid enkelt, med absolut remisstid. Under förutsättning att parkfrågorna centraliseras till trafik- och renhållningsnämnden föreslås att inga bygglovremisser skickas till stadsdelsförvaltningarna för åtgärder på allmän platsmark.

Stadsledningskontorets förslag innebär att ansvaret för parker, naturområden, naturreservat, gatuplanteringar, koloniområden och fritidsträdgårdar inom stadsdelsnämnderna överförs till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009. Förslag ges även om att ansvaret för strandbad och motionsspår förs över till idrottsnämnden, och att ansvaret för kommunala byggnader på park- och naturmark (exempelvis parklekslokaler) förs över till fastighetsnämnden och därefter hyrs ut till den verksamhetsansvariga nämnden. Kommunägda gemensamhetslokaler inom koloniområden föreslås överlåtas till respektive koloniträdgårdsförening i samband med att nya avtal träffas. Förutsatt en centralisering av parkverksamheten föreslår stadsledningskontoret också att markupplåtelser på parkmark inte ska remitteras till stadsdelsnämnderna.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen har valt att framförallt svara på de förslag som berör det lokala inflytandet i planprocessen samt förslaget till centraliseringen av ansvaret för parkfrågor till trafik- och renhållningsnämnden.

Många av de förslag som presenteras i remissen kan bidra till en tydligare organisation samt en ekonomiskt och tidsmässigt effektivare planprocess, vilket förvaltningen ställer sig positiv till. Det är viktigt att nya bostäder tillkommer då behovet är stort.

Förvaltningen ställer sig positiva till att planprojekt med enkelt planförfarande och planprojekt med normalt förfarande utan programskede tillämpas i så stor utsträckning som möjligt, om syftet är att förkorta de ofta utdragna processer som enskilda projekt kan utgöra. Det är även ett sätt att tillgodose behoven hos dem som inte har bostad och näringslivets behov av arbetskraft i staden. Förvaltningen vill dock lyfta fram att detta tillvägagångssätt inte bör ses som ett sätt att undgå synpunkter från medborgare eller sakägare, då dessa kan vara värdefulla i tidiga skeden av processen. Konsekvensen av kortare planprocesser, vilket utredaren också nämner, kan leda till upphävande av planer i högre instans – vilket istället kan leda till längre plan- och byggprocesser. Förslagen till förkortad plan- och byggprocess kan också leda till konsekvenser vad gäller lokalt inflytande och medborgarinflytande.

Förvaltningen svarar på planremisser utifrån sina ansvarsområden, såsom skötsel av park och naturmark samt ansvar för förskola, äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade samt socialtjänst. Synpunkter lämnas mot bakgrund av lokal kännedom och kontakt med medborgare kring trygghet, trivsel och framkomlighet. Förslaget om förvaltningsremisser vid planärenden och centralisering av parkfrågor kan dock leda till minskat medborgerligt engagemang, om möjligheten att påverka frågor som rör utemiljön begränsas lokalt.

Det fungerande och viktiga verktyget för medborgarinflytande på lokal nivå – medborgarförslag – handlar i många fall om utveckling av parker och möjligheter till olika aktiviteter i grönområden. Medborgarförslagen utgör lokalt initierade förslag till förbättring och fungerar kompletterande till förvaltningens arbete med drift och underhåll av parker och grönområden. Dessa kommer i fortsättningen inte kunna hanteras av stadsdelsnämnden om parkfrågorna centraliseras.

Eftersom förslaget att centralisera parkfrågorna är en stor förändring för stadsdelsnämnderna beklagar förvaltningen att det inte framgår tydligare av rubriken på ärendet. Förvaltningen vill även påpeka att det vore bra om det framgick i denna remiss att bland annat medborgarfrågor och -kontakter angående stadsmiljöfrågor föreslås organiseras i ett centralt kontaktcenter.

Stadsledningskontoret menar att remittering av markanvisningar skulle fördröja processen avsevärt, vilket förvaltningen instämmer i. Förvaltningen vill dock påpeka att markanvisningar utan remisshantering inte i någon direkt mening hanteras utifrån lokalt inflytande idag. Det är därför viktigt att information om markanvisningar tydliggörs för såväl stadsdelsnämnd, medborgare som näringsliv. Förvaltningen vill därför föra fram betydelsen av god dialog avseende markanvisningar mellan exploateringskontoret och stadsdelsförvaltning och mellan stadsdelsförvaltningar och stadsdelsnämnd samt god information till medborgare.

Förvaltningen bedömer att förslaget om kontorsyttrande utan nämndhantering vid planremisser är en förutsättning för kontorets förslag om absoluta remisstider. Remisser med nämndhantering tar tid i processen och remisstider bör respekteras. Förvaltningen vill dock påpeka att stadsdelsnämnderna inte bestämmer i planärenden. Däremot är ärendena under nämndsammanträdena en möjlighet för medborgare att få insyn i planprojekt som rör deras stadsdel. De öppna frågestunderna under sammanträdena är även en möjlighet för medborgare att träffa och ställa frågor till politiker.

Förvaltningen delar uppfattningen att dagens ansvarsuppdelning inom parkfrågor kan uppfattas som otydlig och kan ha blivit än mer otydlig då markupplåtelser, torghandel, renhållning och vinterväghållning på gatumark sedan årsskiftet ligger på trafik- och renhållningsnämnden. Det gäller också fördelningen av parkinvesteringsmedel samt de undantag som finns inom gränssnitten.

Kompetensen som finns inom parkansvaret på stadsdelsnivå bygger på den lokala kännedomen, den personliga kontakten med medborgarna, att mindre åtgärder kan genomföras snabbt och att parkingenjörerna sitter lokalt. Organisationer är emellertid sårbara eftersom det ofta finns endast en parkingenjör per stadsdel. Förvaltningen ställer sig därför positiv till att parkfrågorna centraliseras, då det kan vara ett sätt att samla den kompetens som finns i de olika förvaltningarna.

Plan och bygglagen uttrycker tydligt att berörda ska garanteras ett reellt inflytande på planutformning och genomförande, det vill säga medborgarinflytandet ska säkras i planprocessen. Förvaltningen bedömer dock att stor vikt läggs vid effektivisering och tidsbesparing i förslaget, men saknar i ärendet förslag för att säkra medborgarinflytande. Förvaltningen vill därför slutligen framföra betydelsen av att inte ställa tiden i planprocessen mot hanteringen. En effektiv planprocess är viktig, men det är också lokalt förankrade beslut.

Bilagor

Remiss om Kortare plan och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl revidering av reglementen, remiss från kommunstyrelsen, dnr 311-315/2008.

KORTARE PLAN- OCH BYGGPROCESS SAMT RENODLING AV ANSVAR FÖR VISSA TEKNISKA PROCESSER INKL.
REVIDERING AV REGLEMENTEN - REMISSVAR

Box 81, 121 22 Johanneshov. Slakthusplan 4
Telefon 508 14 000. Fax 508 14 444
e-post@eav.stockholm.se

www.stockholm.se